

© 2013 by Editura POLIROM

Accastă carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MARIA, REGINĂ A ROMÂNIEI

Însemnări zilnice / Regina Maria a României; trad. de Sanda Ileana Racoviceanu; ed. îngrijită, introd. și note de Vasile Arimia. – Iași: Polirom, 2013-

15 vol.

ISBN: 978-973-46-3899-4

Vol. 7: *1 ianuarie – 31 decembrie 1925. – 2013*

ISBN print: 978-973-46-4138-3

ISBN ePub: 978-973-46-4250-2

ISBN PDF: 978-973-46-4251-9

I. Racoviceanu, Sanda Ileana (trad.)

II. Arimia, Vasile (pref.)

821.135.1-94

Printed in ROMANIA

*Regina Maria
a României
Însemnări zilnice*

Volumul al VII-lea
1 ianuarie – 31 decembrie 1925

Traducere de Sanda Ileana Racoviceanu
Ediție îngrijită, cuvânt înainte și note de Vasile Arimia

POLIROM
2013

Joi, 21 mai 1925

Cotroceni

Vremea este mohorâtă, instabilă, destul de friguroasă, bună pentru a umbla de colo-colo, total neobișnuită pentru acest sezon. Ileana s-a dus la Bran. Mă tem că va avea vreme proastă acolo. N-am călărit astăzi ca să pot să-l însoțesc pe Maiestatea Sa la plimbarea prin grădină. El se simte din ce în ce mai bine. Astăzi este ziua numelui Sittei și Ilenei. Ileana a plecat în mod special în această zi ca să evite toate festivitățile școlare.

Tinerii noștri au venit la dejun. L-am primit pe dr. Costiniu ca să discutăm despre monumentul corpului sanitarilor pe care am decis, în final, să îl facă Romanelli^{*}, întrucât niciunul dintre sculptorii noștri nu este realmente capabil de grupuri statuare atât de mari. În pofida marelui meu patriotism, dorința de a avea ceva cu adevărat deosebit a fost mai puternică și intenționăm să i-l dăm lui să-l facă.

După prânz, imediat ce am putut, m-am repezit la Copăceni. Am luat-o cu mine pe bătrâna Nini. Deși nu era o după-amiază însorită, a fost perfect. Solul afânat, liniște. Pentru că nu fusese extrem de cald, toți irișii erau încă înfloriți și totul era de un verde splendid. Câmpul de maci arată ca o grădină în flăcări. Trandafirii înfloresc treptat. Am dus-o pe doamna Guggenberg să fotografieze toate colțișoarele dragi și florile. Și bătrânul Denize era acolo. Pur și simplu jubila, pentru că el administrează locul. Suntem mândri de progresul făcut și bucuria mea este că acum, după toată munca ce *trebuia* făcută, am ajuns la momentul când pot să fac ceva frumos, după placul inimii. Îmi încerc mâna la gruparea culorilor și am întocmit un plan care sper să se realizeze cu succes. Ar fi realmente minunat dacă aș reuși să-mi realizez visul și cred că voi putea să o fac, întrucât am studiat ce flori înfloresc în același timp și care nu se trec prea repede. Intenționez să-mi păstrez terasa în albastru și galben, albastru și roșu,

* Romano Romanelli (1882-1969), sculptor italian (n.tr.).

folosind aceeași schemă de culoare de cealaltă parte a apei, unde o voi intensifica prin mari porțiuni de violet-închis, formate din iriși și tufe mari de trandafiri. Cred că o voi putea face și voi fi foarte mândră să demonstrez că mi-am învățat lecția și am devenit un bun grădinar peisagist.

Spre seară au venit Brătianu și Elise și au fost încântați. Elise nu știa că devenisem un cultivator de flori *en grand* și a fost extaziată, lucru atât de rar pentru ea. De asemenea, a apreciat munca mea din fața casei.

M-am întors târziu pentru cină, dar cu satisfacția că am avut o întreagă după-amiază plăcută. Am găsit-o pe scumpa de Cella cu Maiestatea Sa. Tocmai se întorsese de la Paris. Am petrecut seara împreună. Ea traduce *Crowned Queens* în franceză.

Lisabeta a ajuns la Florența după o zi minunată la Veneția.

Sper că totul este bine cu Miky, care ar trebui să fie acum la Biarritz.

Vineri, 22 mai 1925

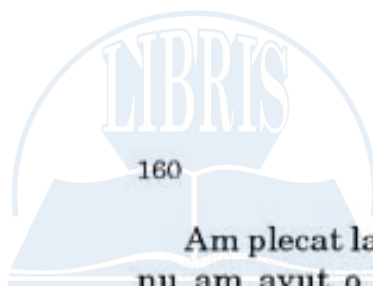
Cotroceni

Cu toate că vremea nu se arăta deloc promițătoare, am plecat cu Sitta la Chitila, unde Barbu ne aștepta cu una dintre fetele sale și cu caii noștri. O partidă de călărie perfectă la Buftea, prin pădure, vremea ameliorându-se total. Pădurea era de un verde tropical și terenul era așa cum trebuia. A fost o partidă de călărie minunată, care ni s-a părut însă prea scurtă.

Biata Nadèje avea una dintre migrenele ei păcătoase, așa că n-a putut veni. Ni s-a oferit un prânz excelent, la care au venit și Carol, Tim și Irène, precum și domnul Veid de la Reșița, invitat pentru a se întâlni cu Carol. Fiul meu trebuia să călărească cu noi, dar are necazuri cu aviația.

G.V.B.* lansează atacuri complet nejustificate la adresa lui în ziare, lucru care îl supără profund pe Carol, mai ales că el a fost întotdeauna bun cu G.V.B.

* George Valentin Bibescu (n.ed.).

Am plecat la scurt timp după prânz și, pentru prima oară, nu am avut o după-amiază aglomerată și am putut să-mi pun în ordine lucrurile pentru Sinaia etc. și să răspund la câteva scrisori. Mai târziu m-am plimbat printre florile mele, admirându-le cu mare dragoste, după cum îmi este obiceiul.

Ileana s-a întors de la Bran radioasă. Îl adoră la fel de mult ca mine, farmecul locului pătrunzând adânc în sufletele celor care au fost cu ea: Păunule și Mimarr. Cina cu Ileana și Maiestatea Sa. Mai târziu a venit Barbu pentru scurt timp.

Sâmbătă, 23 mai 1925

Cotroceni

O zi frumoasă. Florile au înflorit, sunt o mulțime de trandafiri. Mă umplu de o bucurie greu de descris în cuvinte.

Am ieșit cu Maiestatea Sa, care deja merge mai bine și cu mult mai multă ușurință. Se apropie treptat de starea normală.

La dejun i-am avut invitați pe soții Knobloch, care pleacă, și pe Olga Prezan și Isa Esarcu. Cea din urmă mai are un nume pe care nu mi-l amintesc. Isa a îmbătrânit de n-o mai recunoști, în timp ce mica și vioaia Olga rămâne surprinzător de tânără.

Soții Knobloch nu sunt prea interesați. Conversația cu el este plăcută. Aș spune că ea este o femeie amabilă, dar n-o avantajează înfățișarea și are o voce de bărbat.

Barbu a venit să mă vadă fugitiv în legătură cu Maiestatea Sa, pe care-l ajută să-și scrie testamentul. Apoi am plecat la Copăceni cât am putut de repede, luând-o cu mine pe Colette Plagino, care se bucură nespun că petrece mai mult timp cu mine. Sunt însă atât de mulți care vor acest lucru, încât îmi este greu să o scot la capăt. Copăcenii m-au umplut de aceeași bucurie și dragoste ca întotdeauna. Sunt o mulțime de trandafiri. Niște tufe înalte sunt acoperite de trandafiri roșu-aprins superbi. Cât despre căsuța transilvană cu tufe de trandafiri în jurul ei, este aproape prea desăvârșită ca să fie adevărată. O frumusețe de nedescris, iar în grădina

sălbatică de jos irișii sunt încă proaspeți și în plină floare, aici înflorind ceva mai târziu. Am planuri minunate pentru schema mea de culoare și am de gând ca, treptat, să fac din locșorul meu nu numai o mare pepinieră de răsaduri, ci și un spațiu expozițional pentru *Gartenkunst*^{*}, în sensul general de *Naturgarten*^{**}.

Lady Deiring și Maria Florescu au venit la ceai și mai târziu generalul Angelescu cu Adèle și Irène. Angelescu nu văzuse locul de mult timp și a fost uimit. Era în extaz. L-am condus încă o dată peste tot. Nici doamnele mele nu mai fuseseră de mult. Macii alcătuiesc un câmp roșu ca o flacăra.

Ileana a apărut cu Mimarr și Noël pentru o cină devreme. Mi-am inaugurat noile pahare de culoarea ametistului și vasele asortate, pe care le-am umplut cu o mulțime de trandafiri roșii ca sângele. A fost o seară liniștită. În timpul zilei nu fusese nici prea cald, nici prea uscat și nici prea răcoare.

Pe drum, la întoarcere, Colette și-a deschis sufletul și mi-a spus câteva lucruri bune și rele din casa lui Carol.

Am dăruit tuturor oaspeților mei câte flori puteau duce în brațe, ca să le ia cu ei.

Duminică, 24 mai 1925

Cotroceni, Sinaia

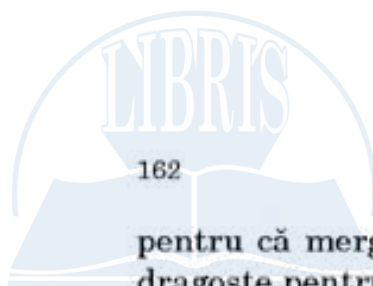
La început, vreme caldă. Astăzi am reușit să merg la Biserica Anglicană. Întotdeauna este foarte greu să scapi de lucrurile pe care oamenii le au de făcut duminica. M-am dus la palat să mă uit la diverse lucruri.

La dejun, tinerii mei, dar fără Carol, care este la Cluj.

Apoi, fiind ultima noastră după-amiază împreună, eu și Ileana am plecat la Scroviște, doar noi două, ca să fie numai plăcerea noastră. Am mers cu noul ei Buick, care abia a sosit și deja ne oferă o mare bucurie. Ileana a fost astăzi extrem de sensibilă, tremurând de speranțe, regret, emoție

* Arta grădinăritului (germ., n.tr.).

** Grădină sălbatică (germ., n.tr.).

pentru că merge la școală, cu tristețe pentru că pleacă, cu dragoste pentru noi și pentru locurile care-i sunt dragi. Are o mulțime de întrebări în minte și inima plină de emoții. Ar vrea să întrebe anumite lucruri și să înțeleagă. Religia o emoționează în mod deosebit. De când a renunțat la preocuparea ei sentimentală pentru Pavlo⁹², simte un gol și este foarte sensibilă la orice nouă emoție. Cred că școala va fi un lucru bun. „Acum” este prea sensibilă.

La început, am stat liniștite în Palatul Pescarului. Am citit. Aveam nevoie de puțină odihnă. Am vorbit, am făcut planuri, am depănat amintiri, ne-am gândit la viitor și ne-am apropiat, bucurându-ne că suntem împreună.

Când a apus soarele și s-a făcut mai rece, ne-am plimbat printre irișii de la malul apei. A fost divin. Firește, Ileana a vrut în final să meargă cu o canoe. După aceea, am luat amândouă o cină frugală în pridvorul meu. Eram fericite și totuși triste, pentru că știm cât de profund ne iubim una pe cealaltă, cât îi iubim pe ceilalți, locurile, florile, oamenii mari și simpli, țara noastră, visurile și speranțele noastre.

Draga și dulce Ileana este un suflet iubitor. Fie ca Dumnezeu să o protejeze, să o ferească de rău, să o întărească, astfel ca decepțiile vieții să nu o rănească prea mult, iar atunci când acestea vor veni să nu-i distrugă idealurile de viață și concepțiile.

Luni, 25 mai 1925

Cotroceni, Sinaia

A fost prea cald încă din zori. La scurt timp după ora 7, am ieșit în grădină ca să culeg o mulțime de trandafiri și să-i iau cu mine la Sinaia. Au ieșit mii de trandafiri. Toți cei din soiurile Padre, American Beauty, Golden Emblem și o mulțime de alte soiuri sunt splendid înfloriți. Mi se rupe inima că-i părăsesc. Cei Tausendschön încep să fie din ce în ce mai mulți. Mai este un soi nou, cu floarea roșu-aprins, care-mi pare cunoscut și care este de asemenea superb. Florile sunt solitare, de mărime potrivită și de un roșu intens, neavând

nicio urmă de albastru în ele. Se mențin foarte bine în apă. Una peste alta, îmi venea să strig de bucurie, văzând cât sunt de frumoși. Singura consolare pentru faptul că îi părăsesc este aceea că se întrevăd semne de caniculă serioasă.

Ileana apare și dispare. La fel ca mine, are întotdeauna o mulțime de lucruri de făcut, se gândește la toți, face ultimele vizite de curtoazie pe unde poate și nu uită să-și ia rămas-bun chiar și de la cei mai simpli. N-am vorbit însă prea mult pentru că era cât pe ce să plângem, căci nu ne place că ne despărțim. Draga, iubitoarea, inimoasa și inteligenta Ileana!

Barbu a venit să-și ia rămas-bun, să-mi facă niște recomandări și să preia ultimele mele dispoziții.

Am mai avut de probat o rochie, a trebuit să vorbesc cu Denize și Ballif o mulțime de alte lucruri și la ora 12 am plecat, în final, cu Friedel, toți fiind foarte emoționați să-l vadă pe Maiestatea Sa din nou pe picioare. Toți miniștrii și personalul casei noastre erau la gară.

A fost foarte cald în tren, însă câmpul arăta minunat și promițător.

Ultimul rămas-bun de la Ileana a fost un moment greu. Îi tremurau buzele de emoție. Este ceva atât de diafan, de curajos și de fermecător în Ileana. E o copilă minunată.

Prânzul în tren, în trei. La ora 15 am ajuns la Sinaia.

Maiestatea Sa a trecut în revistă garda de onoare aproape fără să șchiopăteze și pentru prima dată a purtat din nou uniformă. Chiar și aici, la Sinaia, este foarte cald. Nu sunt încă flori și chiar și liliacul este doar îmbobocit!

Camera mea nouă este o mare bucurie pentru mine. M-am apucat să o aranjez. Am lucrat până am obosit, dar este exact pe gustul meu. Mi-am poziționat obiectele dragi astfel încât să fie cât mai bine puse în valoare și mi-am umplut vasele cu cele mai frumoase flori pe care le adusesem cu mine.

Colțul de reculegere din camera mea a devenit perfect. Am pus foarte puține lucruri în el, doar o canapea lungă sub fereastră și un scrin italian vechi aurit, pictat, cu picioare sculptate, frumoase, o comoară delicată, pe care am recuperat-o